

Hages Haandbog i Handelsvidenskab. Fjerde Udgave ved K. RIIS-HANSEN. (Gads Forlag, 1918, 1316 Sider).

Denne efterhaanden meget anvendte og paaskønnede Haandbog for Banker, Vexellerere, Grosserere o. l. har længe været udsolgt og er for tredje Gang kommen i en ny Udgave, i et Oplag, der er langt større end tidligere Udgavers, og i et Udstyr, der som sædvanligt er smukt og omhyggeligt — ogsaa hvad angaar saadanne praktiske Ting som Trykfejl. I Stedet for de forrige Udgivere, Generaldirektør Michael Koefoed og nu afdøde Nationalbankdirektør Emil Meyer, er traadt Departementschef Riis-Hansen.

Planen, hvorefter Stoffet er ordnet i denne ny Udgave, og flere af de enkelte Afsnit fremtræder i betydelig ændret Skikkelse. Hvad Planen angaar, bestaar Ændringen i, at Bogens forskellige Afsnit er grupperet i 3 Dele, medens de i de tidligere Udgaver nok har været ordnet i Rækkefølge efter en bestemt Sammenhæng, men uden at nogen systematisk Inddeling har været forsøgt. I Bogens første Del er nu optaget de Afsnit, der giver Kendskab til de almindelige Forudsætninger og det brede Grundlag for moderne Handelsvirksomhed (Nationaløkonomi, Finansvæsen, Sø- og Handelsret o. l., Varehandelens Historie, Handelsgeografi). 2den Del indeholder en Del Emner, der direkte vedrører Handelsvirksomhedens Udøvelse, men dog er af ret almindelig Karakter (Handelslære, Mønt- og Pengevæsen, Forsikringsvæsen, Toldvæsen, Varekundskab, Transportvæsen), og endelig omfatter Bogens 3die og sidste Del de handels-tekniske Fag (Maal og Vægt, Bogholderi o. l.). Selv om en saadan Inddeling altid er vanskelig, da Emnerne naturligt glider over i hinanden (f. Eks. staar Handelsgeografi og Forsikringsvæsen paa Grænsen mellem 1ste og 2den Del, Maal og Vægt paa Grænsen mellem 2den og 3die Del), saa er der dog derved — i Forbindelse med den fyldige Indholdsfortegnelse — givet Bogen, der med sine 1300 tættrykte Sider let virker overvældende, en systematisk Inddeling, der letter Overskuelighed og Brugbarhed.

Hages Haandbog i Handelsvidenskab. Fjerde Udgave ved K. RIIS-HANSEN. (Gads Forlag, 1918, 1316 Sider).

Denne efterhaanden meget anvendte og paaskønnede Haandbog for Banker, Vexellerere, Grosserere o. l. har længe været udsolgt og er for tredje Gang kommen i en ny Udgave, i et Oplag, der er langt større end tidligere Udgavers, og i et Udstyr, der som sædvanligt er smukt og omhyggeligt — ogsaa hvad angaar saadanne praktiske Ting som Trykfejl. I Stedet for de forrige Udgivere, Generaldirektør Michael Koefoed og nu afdøde Nationalbankdirektør Emil Meyer, er traadt Departementschef Riis-Hansen.

Planen, hvorefter Stoffet er ordnet i denne ny Udgave, og flere af de enkelte Afsnit fremtræder i betydelig ændret Skikkelse. Hvad Planen angaar, bestaar Ændringen i, at Bogens forskellige Afsnit er grupperet i 3 Dele, medens de i de tidligere Udgaver nok har været ordnet i Rækkefølge efter en bestemt Sammenhæng, men uden at nogen systematisk Inddeling har været forsøgt. I Bogens første Del er nu optaget de Afsnit, der giver Kendskab til de almindelige Forudsætninger og det brede Grundlag for moderne Handelsvirksomhed (Nationaløkonomi, Finansvæsen, Sø- og Handelsret o. l., Varehandelens Historie, Handelsgeografi). 2den Del indeholder en Del Emner, der direkte vedrører Handelsvirksomhedens Udøvelse, men dog er af ret almindelig Karakter (Handelslære, Mønt- og Pengevæsen, Forsikringsvæsen, Toldvæsen, Varekundskab, Transportvæsen), og endelig omfatter Bogens 3die og sidste Del de handels-tekniske Fag (Maal og Vægt, Bogholderi o. l.). Selv om en saadan Inddeling altid er vanskelig, da Emnerne naturligt glider over i hinanden (f. Eks. staar Handelsgeografi og Forsikringsvæsen paa Grænsen mellem 1ste og 2den Del, Maal og Vægt paa Grænsen mellem 2den og 3die Del), saa er der dog derved — i Forbindelse med den fyldige Indholdsfortegnelse — givet Bogen, der med sine 1300 tættrykte Sider let virker overvældende, en systematisk Inddeling, der letter Overskuelighed og Brugbarhed.

Blandt de Enkeltafsnit, der er helt omarbejdede, er det i dette Tidsskrift naturligst først at nævne Bogens første Afsnit, Nationaløkonomien, der nu er skrevet af Udgiveren. I de tidligere Udgaver var det — for største Delens Vedkommende — skrevet af nu afdøde Emil Meyer og var i teoretisk Henseende et endog særdeles dygtigt Arbejde, men var vel nok for teoretisk, for meget en mindre Læsebog i systematisk Nationaløkonomi til at kunne være til virkelig Nytte for de Læsere, Bogen først og fremmest er beregnet paa. Til at give disse en Vejledning i at forstaa og vurdere de forskellige økonomiske Foreteelser, vil den Form, Afsnittet nu har, sikkert være væsentlig bedre egnet. I Stedet for at have den i nationaløkonomiske Lærebøger sædvanlige Inddeling, er Inddelingen her foretaget efter selve de økonomiske Fænomener, Læseren ønsker at belæres om (Befolkningsspørgsmaalet, Kooperation, Socialpolitik o. s. v.), saaledes at man f. Eks. ikke skal søge 3—4 forskellige Steder for at finde, hvilke Virkninger der er knyttet til Kooperation i dens forskellige Former. Og den giver dog — navnlig i Afsnittet: Værdilære, men ogsaa under de andre Kapitler — saa megen Teori, som er nødvendig for at forstaa Spørgsmaalenes Sammenhæng. Hist og her savner jeg forskellige Synspunkter, men det er jo altid et omdisputabelt Spørgsmaal, hvor meget der kan tages med i en saa kortfattet Fremstilling, som der her kan være Tale om, og det er i alle Tilfælde sikkert, at den giver en særdeles klar og koncis Fremstilling af de vigtigste nationaløkonomiske Betragtninger over Nutidens Samfundsforhold, i Forhold til sin Størrelse vel nok den bedste, der er skrevet paa dansk.

Blandt de øvrige omarbejdede Afsnit kan nævnes Vekselretten, nu skrevet af Grosserer cand. jur. Charles Nielsen, og Handelens Historie, der er overtaget af Professor Arup, som i Stedet for en almindelig Handelshistorie har givet en detailleret, meget interessant Redegørelse for de vigtigste Varers Historie, endvidere blandt andet Stempelovgivningen

(Kontorchef v. d. Hude), Forsikringsvæsen (cand. polit. Thorsen), visse Dele af Transportvæsenet (cand. polit. Røgind) og Handelsregning (Magister Johnsen). Paa et Par enkelte Omraader er optaget helt nye Afsnit, f. Eks. over Dansk Krigslovgivning (Kontorchef Georg Cohn) og over Handelens Institutioner og Organisationer (Kontorchef Johs. Dalhoff).

Resten af Værkets Afsnit fremtræder i væsentlig uforandret Skikkelse, dog selvfølgelig ændrede og omarbejdede for saa vidt angaar det nye, der er sket siden Bogen forrige Gang blev udgivet. Dette gælder bl. a. de vigtige Afsnit om Finansvæsen (Generaldirektør Michael Koefoed), Handels- og Søret (Højesteretsassessor Dr. jur. E. Tybjerg), Handelsgeografi (Ekspeditionssekretær N. C. Christensen), Bankvæsen (Professor, Dr. polit. Axel Nielsen) m. fl.

Fuldmægtig Elberling i Statistisk Departement har — ligesom ved tidligere Udgaver — udarbejdet et meget udførligt og meget fortræffeligt Register til hele Bogen, hvilket ikke er det mindst nyttige af Bogens Afsnit. Endelig kan bemærkes, at der ved forskellige af Afsnittene i denne Udgave findes gode Litteraturhenvisninger for dem, der ønsker at studere vedkommende Spørgsmaal selvstændigt.

Hages Haandbog er et helt Værk, det er egentligt utroligt, alt det der staar i den. Maaske er den ogsaa ved at blive for stor. En saadan Haandbog har en naturlig Tendens til at vokse ved hver ny Udgave, og denne Gang har vel nok Fristelsen været stærkere end sædvanlig paa Grund af Krigsforholdene, selv om det er Hovedreglen, at Forholdene før Krigen er lagt til Grund for Bogen, hvilket paa den anden Side gør, at den hurtigere ældes — men Vanskeligheden kunde sikkert ikke løses paa anden Maade end sket.

Alt i alt maa det siges, at Udgiveren af den foreliggende 4de Udgave har ført alle gode Traditioner videre og endda paa forskellige Omraader gjort Bogen mere overskuelig og forskellige enkelte Afsnit mere egnet til

praktisk Brug, saaledes at den stadig paa bedste Maade vil kunne virkeliggøre C. Hages oprindelige Formaal med Haandbogen: at den skulde være til Studium for den yngre og et nyttigt Hjælpemiddel for den Ældre.

Jens Toffegaard.

Traps Beskrivelse af Danmark. 4de Udgave. Udgivet af H. Weitemeier. G. E. C. Gads Forlag. Kjøbenhavn 1919.

Første Hefte er udsendt af en ny Udgave af Traps Danmark. Værket skal komme i 90 Hefter, med 1 à 2 Hefter om Maaneden, og baade Subskriptionsindbydelsen og det foreliggende Hefte lover, at denne nye Udgave vil overgaa sine Forgængere. Kort- og Billedstoffet er forøget, og den hele Fremstilling gennemarbejdet. Man er da naaet Fuldkommenheden et Skridt nærmere, selv om det skulde synes, at denne indgaaende, nøjagtige Beskrivelse af hver Plet Jord, der er dansk, allerede var bragt Fuldkommenheden ret nær. At en Haandbog som denne kan komme med forholdsvis korte Tidsmellemrum i ny Udgave viser da ogsaa, baade at Sansen for og Trangen til et nøje Kendskab til vort Land er tilstede, og at dette Værk imødekommer denne Trang.

E. C.